

צו ריתוק קולקטיבי

בנסיבות אלה, הצורך באישור ההסתדרות לשביתה — פירושו אישור השביתה.

אומרים: החוק נועד למנוע בעד קבוצות קטנות של עובדים, השולטות במיקרה על עבודת המפעל, להשכיח את עבודתם של עובדי יום אחרים, כדי לסחוט שכר מופלג.

זוהי סיסמה אופיינית של שטיפת-מוח — שקר מראש שיהא ועד סופה. החוק חל על כל העובדים, בכל המפעלים הממשלתיים והציבוריים, והוא כובל את הרוכש כשם שהוא כובל את המועטמים.

אומרים: אין כוונה לשלוח את העובדי יום לבית-המדרש.

זהו שקר. יש כוונה, והדבר הוא בלתי-ימנע. מי שיממש את זכות-ההיסוד ויכריז שביתה, יהיה צפוי לתשלום נזקים למעביד — ואם לא ישלם, ילך לבית-הסוהר. בית-המשפט יכול להוציא נגדו צו — ואם יפר אותו, יהיה צפוי למאסר בלתי-מוגבל, בעוון כזיון בית-המשפט.

אומרים: החוק בא להבטיח צדק סוציאלי.

נכון ההיפך הגמור: החוק בא להגדיל ולהנציח את הפער החברתי. כל סוחר יכול להימנע מלספק סחורה, אם המחיר אינו מוצא חן בעיניו. רק סחורה אחת תהיה מוגבלת: הסחורה ששמה עבודה, הסחורה היחידה שיש לרוב העצום של העם, הסחורה היחידה של העניים והאביונים. להם אסור לפחור בסחורתם, לדי רוש עבודה מחיר הוגן, להימנע מלספק אותה בתנאי-ניצול.

עד היום היתה הפליה מחפירה בין ההכנסה מעבודה ובין כל שאר ההכנסות. על ההכנסה מעבודה משלמים מס-אמת עצום. על ההכנסה מרכוש או ממיסחר או משרות עצמאיים משלמים מס הרבה יותר נמוך, או לא משלמים מס כלל. עתה תהיה הפליה מחפירה נוספת: יהיה חופש המיקוח לכל האזרחים, מלבד השכירים הרוצים להתמקח על כוח-עבודתם. הם יהיו עבדים.

חברה שבה יש חופש-מיקוח לעשירים, ואין חופש-מיקוח לעניים — הפער הסוציאלי בה מוכרח לגדול בהתמורה. חוק זה פותח פתח לאסוף לאומי, המפוסך שבכל האסונות. היכן חובת הממשלה לשמור על רמת המחירים. על גובה המסים. על הערך הריאלי של השכר? היכן הערובה לחלוקה צודקת של ההכנסה הלאומית? היכן המחסום בפני התעשרות טפילית, ספסרות של מלחמה ושלוה, שוד כספי הציבור. עליית רמת-החינוך של האריסטוקרטיה החדשה? לכל אלה — אין מחסום. הדבר היחיד המופקע ברגע זה הוא זכות העובד לשכר הוגן. הדבר היחיד הנבלם עתה הוא יכולתו של השכיר להיאבק על שכרו.

אין צורך בדוקטרינות, ישנות או חדשות, כדי להתנגד לחוק זה. הוא פסול מכל הבחינות המוסריות והמעשיות. הוא אנטי-דמוקרטי, אנטי-ליברלי, אנטי-סוציאליסטי ואנטי-לאומי כאחד.

הוא אנטי-דמוקרטי, באשר הוא שולל את זכור ית-ההיסוד של האדם. הוא אנטי-ליברלי, באשר הוא נוגד את החופש. הוא פסול מבחינה סוציאליסטית, באשר הוא מדכא את העובדים וקורא דרוך להתעשרות העשירים. הוא אנטי-לאומי, באשר הוא יגביר בהכרח את הפער בין השכבות, ואת כל המתחים הפנימיים המסורכנים בחברה.

הוא אפילו אנטי-תועלתני — באשר הנסיון הריכי, כי חוקים כאלה אינם שווים את הנייר שעליהם הם מודפסים. שום חקיקה שרירותית לא תעמוד מול הדינמיקה של החיים, מול ציבור המאמין שנעשה לו עוול. חוק מסוג זה ניתן להפעלה ביעילות רק במישור טוטאליטרי. כל עוד תתקיים בארץ דמוקרטיה כנשתי — החיים יעברו עליו לסדר היום. כי אי-אפשר לשלוח לבית-הסוהר את רוב העם — כי אז גם הסוחרים יכריזו על שביתה. אני מציע לכם: הסירו הצעת-חוק מבישה זו מסדר-היום. וירקו אותה לפחית-השפה. כי שם מקומה.

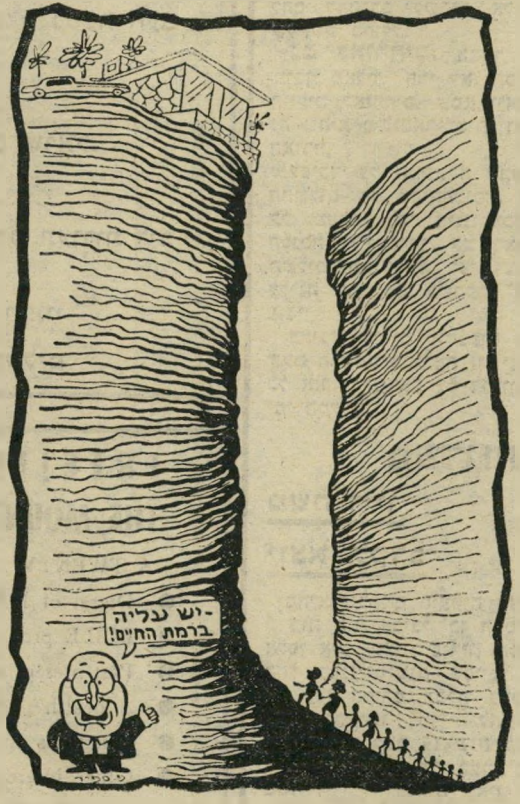
(בדפים אלה נאמרו על-ידי אורי אבנרי בכנסת בוויכוח על „החוק ליישוב סיכסוכי עבודה“)

ההסכם מחייב אותו לעבוד תמורת שכר חודשי השווה למחיר של כיכר לחם.

אם בתקופת ההסכם משתנה כל מערכת המחירים, ועל אחת כמה וכמה כאשר קורה הדבר בגלל מעשי הממשלה עצמה, הרי מתי בטל החוזה מאליו, לפי כללי המישפט המקובל.

אומרים: החוק הזה נועד לשמור על פעולת השירותים החיוניים.

שקר וכזב. החוק אינו מדבר על „שירות חיוני“, אלא על „שירות ציבורי“. קנה-המידה הקבוע בו אינו לפי מידת החיוניות, אלא לפי הבעלות. החוק אוסר שביתות של עובדים ממשלתיים וציבוריים. כמו הנגיד-שרים. בלי קשר לחיוניות עבודתם, ואין הוא חל על שירותים חיוניים בלתי-ממשלתיים. כמו התחבורה. את החוק לא יזמה הממשלה, כשילטון הרוי צה להבטיח שירותים. את החוק יזמה הממ

זאב ב„הארץ“

שלה כמעביד הגדול ביותר בארץ, הרוצה למי נוע שביתות נגד עצמו.

זוהי מזימה חצופה של מעביד, המבקש לנצל את הכנסת ואת בית-המשפט, כדי לחסוך לעצמו את הצורך להבטיח תנאים הוגנים לעובדיו.

החוק הזה אינו אלא ציוריתוק קולקטיבי.

אומרים: אין החוק מבטל את זכות השביתה, אלא בתקופת ההסכם הקולקטיבי. לא דובים ולא יער. החוק אוסר שביתה גם במקום עבודה שבו לא היה קיים מעולם הסכם קולקטיבי, וגם במקום-עבודה שההסכם הקולקטיבי בו נסתיים, בשני המקרים, דרוש לשביתה אישור מטעם המוסד המרכזי של „ארגון העובדים הכולל“.

אין בארץ חוק המבטיח את הדמוקרטיה בתוך ההסתדרות, את זכות החברים, הטיעות והאגודות המקצועיות בה, את הנוהלים הרמוקי רטיים בתוכה. בנסיבות הקיימות, אישור ההסדרות לשביתה, גם לפני ואחרי קיום החוזה, כימעט אינה אפשרית. כי ההסתדרות היא זרוע מבצעת של הממשלה — מנגנון שיטור הי עובדים.

המוכיר הכללי של ההסתדרות, המכיר בעבודה זו, דרש לבצע רפורמה יסודית בהסתדרות. רפורמה זו לא בוצעה, ואין כל סיכוי שבוצעה. החוק הוא תוצאה של היפוך ישנם כל הסיכויים לכך שבמקומו של המוכיר הנוכחי יבוא, בעוד שנה או שנתיים, שררה-עבודה יוסף אלמוגי — יוזם החוק לאי שור השביתות.

בהשמיענו את התנגדותנו הטוטאלית להצעת החוק לאישור השביתה, המתעטף באיצטלה של „חוק ליישוב סיכסוכי עבודה“, אנו משמשים פה לרבים וטובים בכנסת, בהסתדרות ובציבור, שפיהם נסתם ומצפונם נאנס. בדרכים של כפייה ואונס, מירמה וכחש, מנסים עתה לחוקק חוק שלא קיבל מעולם את אישור הבוחרים בקפי, חוק המחזיר אותנו מעידן הדמוקרטיה וזכויות-האדם אל העידן הפיאודלי, עידן של אדונים, צמיתים ועבדים. קדמה לכך מערכת של שטיפת-מוח ללא תקדים. טיפוסית-שקר, החוזרות ללא-הפוגה בכל אמצעי-התיקשורת, הופכות לידה ליום, שהור לזכר.

הבה ונבחן סיסמות אלה, אחת לאחת, כדי לגלות את הכזב, ולחשוף את המציאות המתחבאת מאחורי מזימה חקיקתית זו.

אומרים: הסכם הוא קדוש. חוק זה נועד לשמור על קדושת ההסכמים.

אין שקר גדול יותר מזה. בחברה הדמוקרטית אין קדושה אלא לזכויות-היסוד של האדם. אין ערך ואין תוקף לשום הסכם, שבו מותר אדם על זכותו האנושית היסודית. אדם רעב המוכר את עצמו כעבד — אין תוקף להסכמתו. אדם הנאלץ, באיום של אקזימו, לחתום על חוזה של עבודת-כפייה, אין תוקף לחתימתו. חופש-השביתה הוא זכות-היסוד דמוקרטית, כמו חופש-הדיבור וזכות-ההגנה-העצמית. בהר עדר זכות זו, הופכת העבודה לעבודת-כפייה. עבודת-הכפייה אסורה על פי האמנות הבינלאומיות, שישראל התחמה עליהן. הסכם השולל את חופש-השביתה — בטל ומבוטל מעיקרו.

אומרים: חייב אדם לכבד את חתימתו ולקיים חוזה שחתם עליו.

זה נכון, אם אין החוזה שולל זכות-היסוד אנושית. אני בעד קיום הסכמים. כל חברה מסודרת מבוססת על חרי בתו המוסרית והמעשית של אדם לקיים שחתם עליו. אולם, האם זהו מה שנאמר בחוק זה? לא דובים ולא יער!

חוק זה מחייב את העובד לקיים הסכם, שהוא לא הסכים לו מעולם, שלא נשאל לגביו, שלא היה ככל צד לו.

אילו נאמר בחוק שעל העובדים לכבד הסכם אחרי שהם אישרו אותו בהצבעה חשאית, ברוב דיעות — ניחא. אולם החוק אוסר את ההיפך. ההסכם המחייב לפי חוק זה הוא זה שנחתם על-ידי מוסדות ההסתדרות, על פי הנחיית הנהגתה, מוסדות אלה כפופים לתחביב הממשלה, כאמצעות מרכז המפלגה. לפי עזרתו של המוכיר הכללי של ההסתדרות, רות, חברי-הכנסת יצחק בן-אהרון, אין לפי עדיף עצמם שום השפעה על מוסדות אלה, ואין להם ייצוג אמיתי בהם.

לפי הצעת-החוק, דעת העובדים אינה קובעת, ואינה מובאת כלל בחשבון. גם דעת האגודות המיקצועיות של הימאים, של פועלי-הבניין, של פועלי-המתכת, וכו' אינה קובעת. ארבעת אר ורק החלטת „ארגון העובדים הכולל“ — כלומר, המוסד המרכזי של ההסתדרות, המשועבד כלי-כולו לממשלה. (והרי זה מוכח כיום לגנד עניינו, בצורה חותכת, על-ידי הדרך בה הוחלט על קבלת חוק זה עצמו!).

יתר על כן, לפי החוק יכול שררה-עבודה „להרחיב“ את תוקפו של הסכם קולקטיבי גם על עובדים שכלל לא היו צד לו, אפילו להלכה. מאות רגע הופכת עבודתם לעבודת-כפייה, כולל עבודת-כפייה של שעות נוספות בניגוד לרצונם.

בלשון פשוטה: חוק זה הופך את העובדים למחנה של צמיתים ועבדים, השייכים לאדונים פיאודליים, והמסורים להם לשכט וחסר.

אומרים: אין לשנות את תנאיו של הסכם קולקטיבי בעודו בתוקפו. לכן אסורה כל שביתה המבטלת לשנות את שררה-העבודה והתנאים הסוציאליים אישור מוחלט. זהו שקר בסיסי, לפי כל תפיסה מישפטית הקיימת במדינת-ישראל.

במישפט הדאומי והבינלאומי, קיים העי קרון של REBUS SIC STANTIBUS, לאמור: ההסכם מתבטל מעצמו אם השתנו מיסודן הנסיבות שבהן הוא נחתם. אם חתם אדם הסכם-עבודה תמורת שכר המבטיח את מחייתו בכבוד, ולפתע פרצה אינפלציה דוהרת — אין